

Virksomhedsgiganter eller gazeller - hvor skabes størst vækst?

Af Kalle Emil Holst Hansen, Christina Juul Egedesø, Jesper Moltrup-Nielsen og Peter Bøegh Nielsen

Globalisering og teknologiforandringer giver nye muligheder, men også nye udfordringer for danske virksomheder og deres vækstbetingelser. Derfor er strukturen blandt de virksomheder, der driver væksten, under betydelig forandring. Det er en central erhvervspolitisk målsætning at skabe rammevilkår, der på tværs af brancher kan fremme væksten for både iværksætter og eksisterende virksomhedsgiganter.

Denne analyse sætter fokus på jobskabelse og værditilvækst ud fra branche og virksomhedsstørrelse. Analysen fokuserer på de private byerhverv og ser på udviklingen fra 2009 til 2016.

Analysens hovedkonklusioner:

- **Vækst i mindre virksomheder.** I perioden 2009-2016 er antallet af fuldtidsansatte i Danmark steget mest i virksomheder med færre end 50 fuldtidsansatte, mens gigantvirksomheder med over 1.000 ansatte har reduceret antallet af fuldtidsansatte. Beskæftigelsesvæksten er især stærk blandt virksomheder, der har foretaget virksomhedsopkøb.
- **Stabile virksomhedsgiganter.** Der er kommet 20 nye virksomhedsgiganter siden 2009. De var alle store virksomheder i 2009. Kun ganske få af dem har opnået gigantstørrelse uden at foretage opkøb eller være involveret i fusioner.
- **Høj vækst i nye service- og videnservicebrancher.** Der er høj vækst i job og i værditilvækst inden for adskillige servicebrancher, fx restaurationsbranchen og videnintensive servicebrancher. Stigende produktivitet i form af værditilvækst per fuldtidsansat er ofte gået hånd-i-hånd med faldende beskæftigelse inden for fremstillingsvirksomhed.
- **Fremadstormende videngazeller.** Efter høj vækst i de første tre år aftager væksten hos gazellevirksomheder. Deres vækst er dog stadig væsentligt højere end hos sammenlignelige nye vækstvirksomheder. Særligt stærk og vedvarende vækst er fundet blandt gazeller inden for vidensservice.

Indledning

I kraft af blandt andet den øgede globalisering og digitalisering af økonomien er der skabt nye muligheder for at placere produktion og arbejdspladser, hvor det er mest hensigtsmæssigt for virksomhederne.

For eksempel udflyttes nogle industriarbejdspladser til lavtlønslande¹. Virksomheder med denne strategi findes ofte i modne brancher, der har eksisteret længe, og som grundet udflytningen får mindre betydning end tidligere i relation til hjemlig jobskabelse. De kan dog stadig have en stor betydning i økonomien gennem høj værdiskabelse, blandt andet grundet en global forretningsmodel. Disse brancher findes oftest i industrien og er eksempelvis petrol-, metal-, stål- og tekstilindustri. Disse står i kontrast til nyere brancher, hvor potentialet for hjemlig jobvækst og værdiskabelse stadig er højt. De findes primært inden for vidensservice og erhverv med digitale forretningsmodeller, produkter og services. Samtidig skaber digitaliseringen muligheder for innovative produktionsmetoder, som ikke kræver så meget arbejdskraft for at skabe økonomisk vækst.

I den erhvervspolitiske debat diskuteres det ofte, hvorfor det i Danmark sjældent lykkes at skabe nye virksomhedsgiganter, som kan agere lokomotiver for skabelse af mange nye jobs. I det lys ser denne analyse på, i hvilket omfang det er giganterne eller de mange mindre vækstvirksomheder, der skaber nye jobs i Danmark.² Analysen³ sætter fokus på jobvækst og værdiskabelse i de private byerhverv⁴ fra 2009 til 2016.

Værditilvækst per fuldtidsansat i modne brancher og jobvækst i serviceerhvervene

Hvilke brancher og hvilke typer af virksomheder skaber vækst? Vækst kan måles på adskillige parametre. Denne delanalyse arbejder med tre parametre for vækst: fuldtidsansatte, værditilvækst og værditilvækst per fuldtidsansat som en indikator for produktivitetsvækst for perioden 2009-2016, jf. boks 1.

De 10 brancher, som har den største procentvise vækst i antallet af fuldtidsansatte, har fået 51.000 flere fuldtidsansatte fra 2009 til 2016. Denne stigning kommer således på trods af den overordnede tilbagegang på mere end 27.500 fuldtidsansatte.

Det er især virksomheder inden for restaurationsbranchen og anden operationel service, der er vokset. Den største relative vækst findes i brancher inden for den digitale økonomi, internethandel, postordre mv., ligesom informationstjenester samt computerspil og anden software har høj vækst. Videnintensive serviceerhverv som virksomhedskonsulenter samt forskning og udvikling har også haft en stærk vækst, jf. figur 1.

Udbygningen af den danske styrkeposition inden for medicinal- og legetøjsindustrien fremgår også tydeligt. De ovennævnte, modne brancher er derimod fraværende i top 10 vækst i fuldtidsansatte.

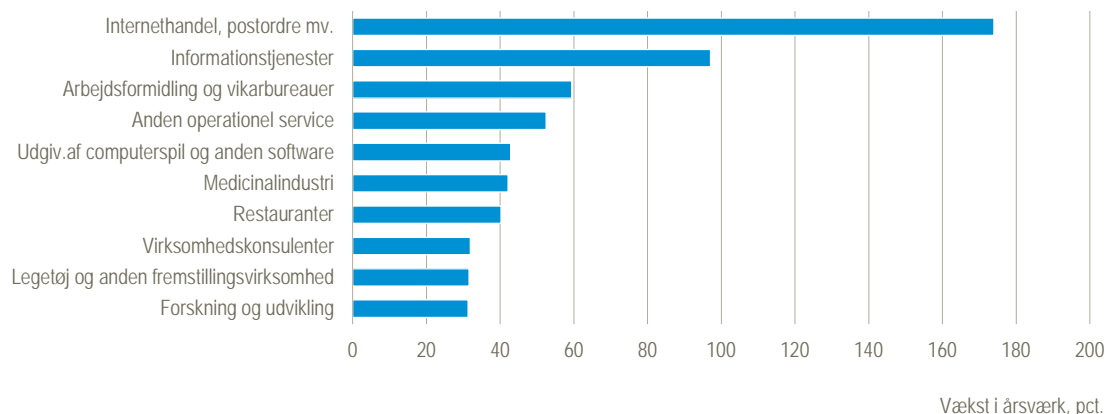
¹ Du kan læse mere om industrivirksomheders outsourcing i analysen [Industrivirksomheder med høj outsourcingaktivitet har næsten halveret antallet af ufaglærte siden 2008](#).

² Debatten og forholdet mellem små og store virksomheder er opridset i [Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Anbefalingsrapport: Fremtidens Giganter, 2017](#). Du kan læse mere om erhvervspolitiske målsætninger i [Regeringsgrundlag Marienborgaftalen 2016](#) og [Børsen, den 18. feb. 2016. Minister: Vi skal skabe 32 giganter](#).

³ Grunddata er Danmark Statistiks Generel Firmastatistik 2009-2015 og Foreløbig Generel Firmastatistik 2016.

⁴ De private byerhverv er defineret som alle erhverv med undtagelse af landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, finansiering og forsikring, samt offentlig virksomhed, herunder undervisning, service, administration.

Figur 1 Top 10 vækst i fuldtidsansatte i pct. 2009-2016

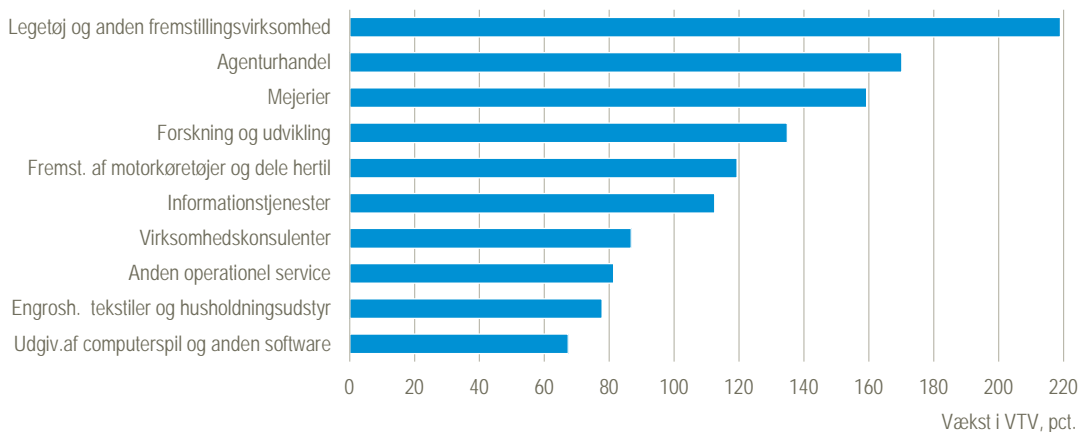
Boks 1. Top 10 brancher med størst vækst

Med udgangspunkt i Danmarks Statistiks 127-branchegruppering vises de brancher, der har størst vækst fra 2009 til 2016 på følgende parametre: Fuldtidsansatte, værditilvækst og værditilvækst per fuldtidsansat. I opgørelsen indgår kun brancher med flere end 500 fuldtidsansatte i 2009, afgrænset til private byerhverv. Værditilvækst defineres som virksomhedernes omsætning fratrukket indkøb og kan anvendes som indikator for virksomheders evne til at skabe værdi. Værditilvækst per fuldtidsansat bruges i analysen som indikator på den branchespecifikke produktivitetsvækst.

Blandt de 10 brancher, der har størst fremgang i værditilvækst, er den gennemsnitlige vækst 123 pct. Top 10 på denne parameter er også præget af brancher relateret til vidensservice, heriblandt forskning og udvikling samt virksomhedskonsulenter, jf. figur 2.

Der er dog også mere modne dele af økonomien, der viser høje vækstrater. Eksempler herpå er engroshandel med tekstiler og husholdningsudstyr og fremstilling af motorkøretøjer og dele hertil med en fremgang i værditilvæksten på henholdsvis 78 pct. og 119 pct. Nummer et på listen er også en industribranche, nemlig legetøj og anden fremstillingsvirksomhed, der har oplevet en særdeles stærk fremgang på knap 220 pct. fra 2009 til 2016.

Figur 2 Top 10 vækst i værditilvækst pct. 2009-2016

En tredje måde at måle væksten på, er ved at se på værditilvæksten per fuldtidsansat som en indikator på produktivitetsudviklingen. Her har brancherne i top 10 alle formået at skabe en produktivitetsvækst på omkring 60 pct. eller mere, jf. figur 3.

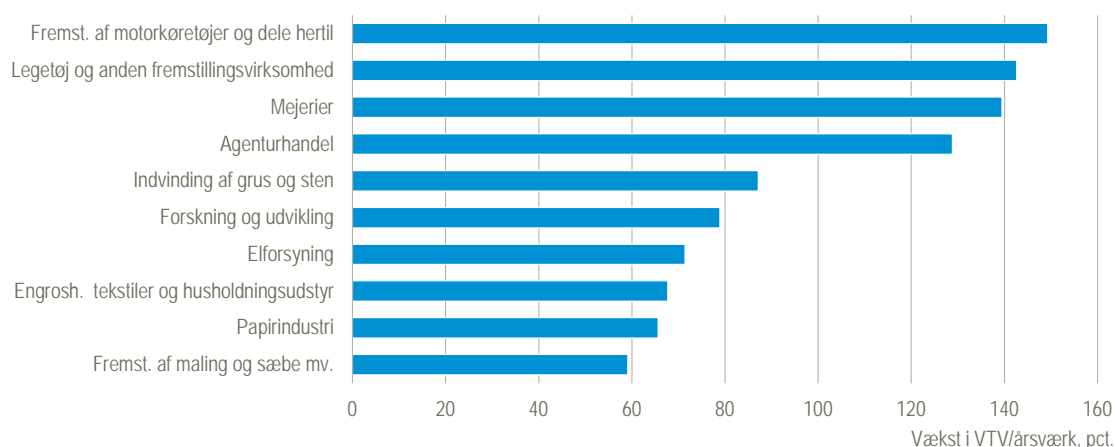
Overordnet har brancherne i top 10 gjort det på to måder. Den ene gruppe har en moderat vækst i antallet af fuldtidsansatte og en stærk forbedring af den samlede værditilvækst. Den anden gruppe er karakteriseret ved en reduktion i antallet af fuldtidsansatte og en moderat til stor stigning i værditilvæksten, jf. bilagstabel 1. Undtagelserne herfra er forskning og udvikling

samt legetøj og anden fremstillingsvirksomhed, der har en stærk stigning i både fuldtidsansatte og værditilvækst.

Modsat de to foregående top 10-lister er industri- og fremstillingsvirksomhed stærkt repræsenteret, når det gælder produktivitetsvækst. Stigende produktivitet er ofte gået hånd-i-hånd med faldende beskæftigelse inden for fremstillingsvirksomhed.

Således ser fremgangen i nogen grad ud til at være opnået gennem en række konsolideringer af produktion og forretning. Herunder kan nævnes reduktion af den hjemlige arbejdsstyrke, jf. bilagstabel 2, og ændrede forretningsmodeller, der udnytter mulighederne for global arbejdsdeling gennem oprettelse af datterselskaber i udlandet og outsourcing af produktion. Dermed har virksomheder i modne brancher ofte vist en betydelig grad af modstandskraft i en periode præget af økonomiske udfordringer.

Figur 3 Top 10 vækst i værditilvækst per fuldtidsansat. 2009-2016

De mindre virksomheder fører an i jobvæksten

For at undersøge om beskæftigelsesvæksten primært sker i store eller små virksomheder, ses nu på de virksomheder, som eksisterede i hele perioden fra 2009 til 2016, jf. boks 2.

Boks 2. Virksomhedspanel

Der er dannet virksomhedspanel ud fra en forsøgsversion af data med den statistiske enhed som udgangspunkt. Dermed følges virksomhederne over tid ved deres statistiske enhedsidentitet og ikke deres juridiske enhedsidentitet (CVR-numre). Dette betyder, at der tages højde for, at virksomheder kan skifte juridisk ejerform, fx omdannelse fra personligt drevet virksomhed til selskab. Ligeledes er det muligt at tage højde for opkøb og fusioner og således kontrollere for ikke-organisk vækst.

Det er kun virksomheder, der eksisterer hele perioden 2009-2016, der er medtaget i analysen. Dette betyder, at virksomheder, der ophører i perioden, falder ud af panelet. Ligesom nyetablerede virksomheder i perioden heller ikke indgår. Dette forhold er specielt udpræget for gruppen af mindre virksomheder, hvor det billede som tegnes af overlevende afviger en del fra det samlede billede af små virksomheder, som har været aktive i en del af perioden.

Blandt de virksomheder, som eksisterede i hele perioden 2009-2016, er antallet af fuldtidsansatte vokset med godt 50.000 fra 2009 til 2016, jf. tabel 1. Der er dog markante forskelle i, hvor de fuldtidsansatte er kommet til. Virksomheder med flere end 500 fuldtidsansatte i 2009 har tilsammen reduceret antallet af fuldtidsansatte med mere end 10.500. Langt den største tilbagegang skete hos virksomheder med mere end 1.000 fuldtidsansatte.

Modsat var der vækst i antallet af fuldtidsansatte blandt små og mikro-virksomheder, som samlet har fået mere end 56.000 flere fuldtidsansatte. Den største gennemsnitlige vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed findes i gruppen af virksomheder med 250-499 fuldtidsansatte, som i gennemsnit fik 10 flere fuldtidsansatte per virksomhed.

Tabel 1 Virksomhedsvækst 2009-2016 fordelt efter virksomhedsstørrelse. 2009

	Virksomheder	Vækst i fuldtidsansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed
	antal		
Virksomheder i alt	112 920	50 970	0,5
Mikro, -10 fuldtidsansatte	99 229	35 433	0,4
Små, 10-49 fuldtidsansatte	11 271	20 596	1,8
Mellemstore, 50-249 fuldtidsansatte	2 020	3 091	1,5
Store, 250-499 fuldtidsansatte	231	2 458	10,6
Store, 500-999 fuldtidsansatte	96	-48	-0,5
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	73	-10 560	-144,7

Det beskrevne mønster gælder uanset branche, jf. tabel 2. Giganterne fra 2009 oplevede på tværs af brancher en tilbagegang i antallet af fuldtidsansatte. Udviklingen er særlig stærk i industrivirksomhederne, hvis tab af fuldtidsansatte dog ikke kun er isoleret til de største virksomheder. Det samme gælder virksomhederne med mellem 50 og 1.000 ansatte.

Udviklingen kan hænge sammen med nye organisationsformer og virksomhedernes udnyttelse af global arbejdsdeling, fx ved udflytning til lavtlønslande. Således har danske industrivirksomheder siden starten af 2000'erne outsourcet flere end 45.000 job⁵. Dertil beskæftiger danske industrivirksomheder med datterselskaber i udlandet i dag flere ansatte i udlandet end hjemme. Målt på antal industriansatte er Kina og Polen de største blandt disse lande.⁶ Modsat skabes der flere hjemlige fuldtidsansatte i mikro- og små virksomheder inden for industrien.

Den positive tendens for de mindste virksomheder findes ligeledes på tværs af brancher. Inden for serviceerhvervene er udviklingen dog ikke isoleret til de mindste virksomheder, idet alle størrelsesgrupper, på nær virksomhedsgiganterne, har en fremgang i antallet af fuldtidsansatte. Med undtagelse af virksomhederne med 50-249 fuldtidsansatte finder en lignende udvikling sted inden for vidensservice.

I restgruppen øvrige er der en betragtelig fremgang målt i antal fuldtidsansatte. Væksten er hovedsageligt drevet af brancherne bygge og anlæg, handel og transport, jf. bilagstabel 4. Fremgangen skal ses i lyset af, at de tre brancher er særligt konjunkturfølsomme og tidsperio- den afspejler udviklingen fra krise til økonomisk gode konjunkturer.

⁵ Du kan læse mere om industrivirksomheders outsourcing i analysen [Industrivirksomheder med høj outsourcingaktivitet har næsten halveret antallet af ufaglærte siden 2008](#).

⁶ Du kan læse mere om Danske datterselskaber i udlandet i Nyt fra Danmarks Statistik om [Dansk industri vokser både ude og hjemme](#).

Tabel 2 Virksomhedsvækst 2009-2016 fordelt efter virksomhedsstørrelse og brancher. 2009

	Virksomheder	Vækst i fuldtidsansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed
	antal		
Total	112 920	50 970	0,5
Industri			
Mikro, -10 fuldtidsansatte	6 876	3 446	0,5
Små, 10-49 fuldtidsansatte	2 101	4 110	2,0
Mellemstore, 50-249 fuldtidsansatte	632	-176	-0,3
Store, 250-499 fuldtidsansatte	86	-4 354	-50,6
Store, 500-999 fuldtidsansatte	36	-2 195	-61,0
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	25	-2 972	-118,9
Service og oplevelsesøkonomien			
Mikro, -10 fuldtidsansatte	13 211	6 086	0,5
Små, 10-49 fuldtidsansatte	1 117	3 902	3,5
Mellemstore, 50-249 fuldtidsansatte	199	3 399	17,1
Store, 250-499 fuldtidsansatte	19	1 673	88,0
Store, 500-999 fuldtidsansatte	9	1 014	112,6
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	5	-105	-21,0
Vidensservice, information og kommunikation			
Mikro, -10 fuldtidsansatte	18 947	8 666	0,5
Små, 10-49 fuldtidsansatte	1 567	5 300	3,4
Mellemstore, 50-249 fuldtidsansatte	281	-2 498	-8,9
Store, 250-499 fuldtidsansatte	37	2 209	59,7
Store, 500-999 fuldtidsansatte	13	113	8,7
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	17	-5 949	-349,9
Øvrige			
Mikro, -10 fuldtidsansatte	60 195	17 236	0,3
Små, 10-49 fuldtidsansatte	6 486	7 284	1,1
Mellemstore, 50-249 fuldtidsansatte	908	2 366	2,6
Store, 250-499 fuldtidsansatte	89	2 930	32,9
Store, 500-999 fuldtidsansatte	38	1 019	26,8
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	26	-1 534	-59,0

Virksomheder kan vokse gennem opkøb og fusioner og/eller organisk vækst. Væksten hos gruppen af virksomheder, der har opkøbt eller fusioneret, er ikke nødvendigvis synlig i den samlede branchemæssige vækstudvikling. Den organiske vækst er interessant, da den udelukkende er forårsaget af de pågældende virksomheders egen forretningsmodel.

Med udgangspunkt i virksomheder med et eller flere opkøb og/eller fusioner og virksomheder, der udelukkende har organisk vækst, kan der observeres væsentlige forskelle mellem de to grupper. De virksomheder, der udelukkende har organisk vækst, har en markant lavere gennemsnitlig fremgang i antal fuldtidsansatte per virksomhed end de virksomheder, som har været involveret i opkøb og/eller fusioner, jf. tabel 3. Totalt set har virksomheder med organisk vækst dog, grundet det samlede antal af virksomheder, skabt markant flere fuldtidsansatte.

Den svagere vækstudvikling per virksomhed i gruppen af virksomheder med organisk vækst gælder på tværs af brancher. Den største vækstfremgang findes i industrien med gennemsnitlig ni eller flere fuldtidsansatte per virksomhed og med mere end 32.500 flere fuldtidsansatte i alt. Her hører det dog med, at industrien begyndte perioden med usædvanlig lav aktivitet.

Den gennemsnitlige vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed med organisk vækst er lavere i forhold til de virksomheder, der også er vokset gennem opkøb og fusioner. Her viser virksomhederne inden for industrien igen den største vækst med gennemsnitlig 32 flere fuldtidsansatte per virksomhed.

Der ses også en polariseringstendens inden for industrien. Den er tydeliggjort af, at industrien samtidigt har det største gennemsnitlige fald i antal fuldtidsansatte per virksomhed i gruppen af

virksomheder med negativ vækst - uagtet om de har foretaget opkøb og fusioner eller ej, jf. tabel 3. Industrivirksomhederne har et gennemsnitligt fald på otte fuldtidsansatte, hvilket er det højest af alle brancher. Polariseringen inden for industrien kan forklares med høj branchediversitet med både nye digitale industrier og modne industrier. Dertil kommer virksomhedernes forskellige brug af global arbejdsdeling fx gennem outsourcing.

Tabel 3 Type af virksomhedsvækst. 2009-2016

	Negativ vækst			Positiv vækst					
	Virksomheder	Vækst i fuldtidsansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte pr. virksomhed	Organisk vækst			Opkøb og fusioner		
				Virksomheder	Vækst i fuldtidsansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte pr. virksomhed	Virksomheder	Vækst i fuldtidsansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte pr. virksomhed
				antal					
Industri	5 849	-49 649	-8,5	3 450	32 560	9,4	457	14 949	32,7
Service og oplevelsesøkonomien	8 714	-17 156	-2,0	4 767	17 205	3,6	1 079	15 920	14,8
Vidensservice, Information og kommunikation	14 666	-30 003	-2,1	5 603	25 157	4,5	593	12 687	21,4
Øvrige	45 749	-75 253	-1,6	19 513	62 406	3,2	2 480	42 148	17,0

Hvor store var giganterne fra 2016 i 2009?

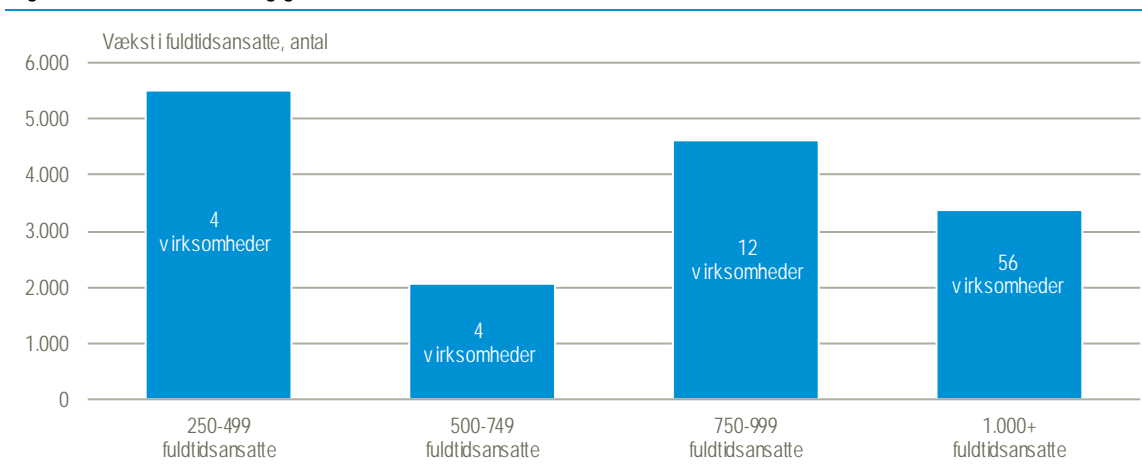
Udviklingen blandt virksomhedsgiganter kan følges retrospektivt. På den måde formes der et billede af deres vej til vækst og størrelse, jf. boks 3.

Boks 3. Virksomhedsgiganter

Giganter er en betegnelse for virksomheder med flere end 1.000 fuldtidsansatte. I denne delanalyse er der særligt fokus på, hvor giganterne i 2016 kommer fra. Analysen er udført med et retrospektivt perspektiv og benytter paneldata. Det betyder, at analysen tager udgangspunkt i de virksomheder, der havde flere end 1.000 fuldtidsansatte i 2016, og som har eksisteret tilbage til 2009. Grundet datamaterialet tager analysen ikke højde for, at virksomheder med flere end 1.000 fuldtidsansatte før den finansielle og økonomiske krise i 2008 kan være dukket midlertidigt under 1.000 grænsen i 2009.

Der var 76 virksomhedsgiganter, som udgjorde 0,03 pct. af det samlede antal virksomheder i 2016. Deres andel af de fuldtidsansatte udgjorde 16 pct. mod 14 pct. i 2009, jf. bilagstabel 5. Allerede i 2009 havde 56 (73 pct.) af 2016-virksomhedsgiganterne flere end 1.000 fuldtidsansatte. Ingen af 2016-giganterne havde færre end 250 fuldtidsansatte i 2009, jf. figur 4. Det betyder, at 20 virksomheder med 250-999 fuldtidsansatte i 2009 voksede til gigantstørrelse frem til 2016.

Figur 4 Virksomhedsgiganter i 2016 fordelt efter virksomhedsstørrelse. 2009

Lidt under halvdelen af 2016-giganterne er inden for industri og vidensservice, mens otte giganter er indenfor restauranter eller anden servicevirksomhed, hvilket fremgår af tabel 4. Af tabellen ses også, at den eneste branchegruppe, der har oplevet tilbagegang i antallet af fuldtidsansatte blandt 2016-giganterne, er den ellers fremgangsrigge gruppe af virksomheder inden for vidensservice, jf. tabel 4. Tilbagegangen er dog drevet af store reduktioner inden for specifikke brancher, jf. bilagstabel 8. Dette understøttes af en generel positiv gennemsnitlig vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed inden for vidensservice. Sammenholdt med resultaterne fra tidligere viser det, at væksten i fuldtidsansatte i virksomheder inden for vidensservice primært sker i de mindre virksomheder og i specifikke brancher.

Tabel 4 Virksomhedsgiganter fordelt efter branche. 2016

	Virksomheder	Vækst i	Gns. vækst i antal fuldtids-
		fuldtidsansatte fra 2009 til 2016	ansatte pr. virksomhed fra 2009 til 2016
		antal	
I alt	76	15 541	34
Industri	18	8 924	17
Service og oplevelsesøkonomien	8	2 885	96
Vidensservice, Information og kommunikation	18	-1 203	27
Øvrige	32	4 935	32

Der er altså kommet 20 nye virksomhedsgiganter til siden 2009, som samlet har skabt flere end 12.000 nye fuldtidsansatte fra 2009 til 2016, jf. figur 4. De nye virksomhedsgiganter ligger især i handel og industri, men også serviceerhverv er repræsenteret, jf. bilagstabel 6. Af de 20 nye giganter er der en klar overvægt af virksomheder (85 pct.), der har opnået giganterstatus gennem opkøb og fusioner. Det betyder samtidig, at relativt få er blevet nye virksomhedsgiganter (tre virksomheder) alene gennem organisk vækst, jf. bilagstabel 7.

Har gazellevirksomheder stadig høj vækst?

Mens virksomhedsgiganterne har en stor betydning for det samlede antal fuldtidsansatte, så viser analysen størst fremgang i de mindre virksomheder, jf. tabel 1. Blandt de mindre virksomheder findes nogle af de højeste potentialer for vækst og jobskabelse i gazellevirksomheder, det vil sige nye højvækstvirksomheder, jf. boks 4. Derfor sættes der nedenfor fokus på nye virksomheder i stor vækst. For perioden 2009-2012 udgjorde gazellevirksomhederne cirka 15 pct. af gruppen af nye vækstvirksomheder.

Boks 4. Gazellevirksomheder

Gazellevirksomheder er nye højvækstvirksomheder, der har en gennemsnitlig årlig vækst i antal fuldtidsansatte på mindst 20 pct. over en treårig periode og som har fem eller flere fuldtidsansatte i starten af vækstperioden. Opgørelsen tager udgangspunkt i populationen af alle virksomheder, der var reelt nye i de to år inden tre-årsperioden. Gazellevirksomhederne i vækstperioden 2009-2012 er således reelt nye vækstvirksomheder i 2007 og 2008, der har mindst fem fuldtidsansatte i 2009. For denne analyse er det et kriterie, at virksomhederne er aktive over hele perioden 2009-2016.

De 163 gazellevirksomheder havde fra 2009-2012 en vækst i antal fuldtidsansatte på 3.000, og dermed skabte hver virksomhed i gennemsnitligt 18 nye fuldtidsansatte. Gazellerne har dog ikke kunnet fastholde denne vækst i perioden 2012-2016, hvor de har skabt færre end halvt så mange fuldtidsansatte. Desuden er den gennemsnitlige vækstrate faldet fra 184 pct. til 35 pct., jf. tabel 5.

Hvor gazellevirksomhederne, per definition, har meget høje vækstrater de første tre år, så aftager deres vækst betydeligt i den efterfølgende periode. Den er dog stadig højere end hos sammenlignelige nye vækstvirksomheder. Det er gældende både målt på den gennemsnitlige vækst i fuldtidsansatte per virksomhed og den gennemsnitlige vækstrate.

Tabel 5 Nye vækstvirksomheder i 2009-2012 fordelt efter vækst i 2009-2012 og 2012-2016

	2009-2012		2012-2016	
	Gazelle- virksomheder	Nye vækst- virksomheder	Gazelle- virksomheder	Nye vækst- virksomheder
	antal			
Virksomheder	163	915	163	915
Vækst i fuldtidsansatte	3 000	-79	1 372	1 889
Fuldtidsansatte	1 683	8 400	4 832	8 343
Gns. vækst i antal fuldtidsansatte pr virksomhed	18,4	-0,4	8,4	2,1
	pct.			
Gns. vækstrate	184	-2	35	25

Gazellevirksomhedernes fordeling på branche og vækst fra 2012 til 2016 giver et indblik i, hvor de mest succesfulde og robuste nye virksomheder skabes. Gazellerne forekommer primært inden for vidensservice og restaurationer samt anden servicevirksomhed, jf. tabel 6. Det er tydeligt, at det inden for industrien er sværere at opnå gazellepræstationer i Danmark. Dette forhold er understreget af et lavt antal fuldtidsansatte hos industrigazellerne i 2012, og en relativ mangel på varig vækst ved en svag udvikling i antallet af fuldtidsansatte i perioden 2012-2016.

Modsat oplever gazellevirksomhederne inden for vidensservice, restauranter og anden servicevirksomhed en lavere, men stadig betydelig fremgang. Således fremviser restauranter og anden servicevirksomhed en gennemsnitlig vækst i antal fuldtidsansatte per virksomhed på 10 og virksomhederne inden for vidensservice en vækst på 16 fuldtidsansatte. Dermed er gruppen af virksomheder inden for vidensservice både de mest succesfulde målt på antal virksomheder (57), der opnår gazellestatus, men også de mest robuste målt på evnen til at fastholde en relativ høj vækst.

Vidensservicevirksomhedernes succes bygger blandt andet på en høj grad af digitalisering⁷, og evnen til at skabe vækst gennem produkter og services med relation til den digitale økonomi. Dette korresponderer med de brancher og virksomhedstyper som analysen finder høj vækst for, jf. figur 1 og 2.

Tabel 6 Vækst i 2012-2016 blandt gazellevirksomheder i 2009-2012 fordelt efter branche

	Virksomheder	Fuldtidsansatte 2012	Vækst i fuldtids- ansatte	Gns. vækst i antal fuldtidsansatte pr. virksomhed
	antal			
Industri	17	312	4	0,2
Service og oplevelsesøkonomien	31	996	323	10,4
Vidensservice, Information og kommunikation	57	1 250	918	16,1
Øvrige	58	2 125	127	2,2

⁷ Se evt. statistikbanken.dk/ITAV5 om Virksomhedernes brug af digitale forretningssløsninger efter virksomhedsstørrelse, branche (DB07) og emner

Bilag

Bilagstabel 1 Top 10 brancher målt på vækst i fuldtidsansatte, værditilvækst og værditilvækst/fuldtidsansatte. 2009-2016

Top 10 brancher		
	vækst i pct.	vækst i antal
Fuldtidsansatte		
Internethandel, postordre mv.	173,9	3 138
Informationstjenester	97,1	3 027
Arbejdsformidling og vikarbureauer	59,4	9 567
Anden operationel service	52,5	5 105
Udgivelse af computerspil og anden software	42,8	1 371
Medicinalindustri	42,1	7 317
Restauranter	40,2	12 795
Virksomhedskonsulenter	31,9	4 631
Legetøj og anden fremstillingsvirksomhed	31,5	1 504
Forskning og udvikling	31,3	2 636
	vækst i pct.	vækst i mio. kr
Værditilvækst		
Legetøj og anden fremstillingsvirksomhed	219,1	17 554
Agenturhandel	170,1	949
Mejerier	159,3	14 310
Forskning og udvikling	134,9	10 623
Fremstilling af motorkøretøjer og dele hertil	119,4	1 570
Informationstjenester	112,5	2 060
Virksomhedskonsulenter	86,7	11 750
Anden operationel service	81,4	3 640
Engroshandel med tekstiler og husholdningsudstyr	77,8	26 317
Udgivelse af computerspil og anden software	67,4	1 996
	vækst i pct.	vækst i værditilvækst per fuldtidsansatte
Værditilvækst/fuldtidsansatte		
Fremstilling af motorkøretøjer og dele hertil	149,3	477 470
Legetøj og anden fremstillingsvirksomhed	142,6	2 393 806
Mejerier	139,5	1 677 587
Agenturhandel	128,8	169 831
Indvinding af grus og sten	87,2	573 333
Forskning og udvikling	78,9	737 525
Elforsyning	71,4	524 113
Engroshandel med tekstiler og husholdningsudstyr	67,7	654 488
Papirindustri	65,6	255 949
Fremstilling af maling og sæbe mv.	59,1	529 324

Bilagstabel 2 Forskel i fuldtidsansatte. 2009-2016

	Fuldtidsansatte		Vækst i fuldtidsansatte	
	2009	2016	2009-2016	2009-2016
	antal			pct.
Total	1 208 893	1 181 273	- 27 620	-2,3

Bilagstabel 3 Forskel i antal fuldtidsansatte for top 10 brancher målt efter værditilvækst/fuldtidsansatte. 2009-2016

	Fuldtidsansatte	Forskel i fuldtidsansatte
	2009	2009-2016
antal		
Fremstilling af motorkøretøjer og dele hertil	4 111	-493
Legetøj og anden fremstillingsvirksomhed	4 774	1 504
Mejerier	7 469	618
Agenturhandel	4 232	763
Indvinding af grus og sten	1 130	-168
Forskning og udvikling	8 428	2 636
Elforsyning	8 078	-5 249
Engroshandel med tekstiler og husholdningsudstyr	35 015	2 098
Papirindustri	5 444	-1 124
Fremstilling af maling og sæbe mv.	6 557	-93

Bilagstabel 4 Branchegruppen øvriges vækst. 2009-2016

	Virksomheder	Vækst, fuldtidsansatte
	antal	
I alt	67 742	29 301
Råstofindvinding	133	-79
Energiforsyning	795	302
Vandforsyning og renovation	1 786	667
Bygge og anlæg	17 869	9 849
Handel	24 751	10 133
Transport	6 571	5 614
Ejendomshandel og udlejning	15 837	2 816

Bilagstabel 5 Fuldtidsansatte fordelt efter virksomhedsstørrelse

	Fuldtidsansatte				Virksomheder	2016
	2016	2009	2016	2009		
	antal		procent			
I alt	217 752	1 208 893	1 181 525	100,00	100,00	100,00
1.000+ fuldtidsansatte	76	171 798	187 339	14,21	15,86	0,03
<1.000 fuldtidsansatte	217 676	1 037 095	994 186	85,79	84,14	99,97

Bilagstabel 6 Nye Giganter branche. 2016

	Antal virksomheder	Pct.
I alt	20	100
Industri	4	20
Bygge og anlæg	2	10
Handel	7	35
Transport	1	5
Information og kommunikation	2	10
Vidensservice	1	5
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	3	15

Bilagstabel 7 Type af virksomhedsvækst 2009-2016 fordelt efter virksomhedsstørrelse. 2009

	Type af vækst	Antal virksomheder
I alt		76
Store, 250-499 fuldtidsansatte	Opkøb og fusioner	4
500-749 fuldtidsansatte	Opkøb og fusioner	4
750-999 fuldtidsansatte	Opkøb og fusioner	9
	Organisk vækst	3
Giganter, 1.000- fuldtidsansatte	Opkøb og fusioner	44
	Organisk vækst	12

Bilagstabel 8 Videnservice giganternes vækst fordelt efter branche. 2009-2016

	Branche	Vækst i fuldtidsansatte
I alt		-1 203
Positiv vækst		2 836
	Forlag	
	Revision og bogføring	
	Arkitekter og rådgivende ingeniører	
Negativ vækst		-4 039
	Telekommunikation	
	It-konsulenter mv.	
	Forskning og udvikling	